

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การแสดงฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์ พิพรรธพงศา

Development of the Training Curriculum Chui Chai Phraya Anuchit
Chakkrit Phiphatphongsa

โสฬส มงคลประเสริฐ / Soros Mongkhonprasit

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Email: soros_m@rmutt.ac.th

คำรณ สุนทรานนท์ / Kamron Suntharanont

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

*Corresponding author e-mail: kamron_s@rmutt.ac.th

รจนา สุนทรานนท์ / Rojana Suntharanont

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Email: rojana_s@rmutt.ac.th

Received: May 30, 2025 Revised: July 21, 2025 Accepted: August 27, 2025 Published: December 28, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้การแสดงฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติการแสดงฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา วิชาเอกโขนลิง ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 คน โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน โดยใช้เวลา 12 ชั่วโมง

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุดฉุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.32 2) ผู้เข้า

อบรมมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า $t = 20.49$ 3) ผู้เข้าอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 19.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.452 และ 4) ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุ้ยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.144 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้พบว่ามี ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, นุ้ยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา, ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้, ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ

Abstract

This research aimed to: 1) develop and evaluate the effectiveness of a training curriculum provided on the Thai dance performance *Chui Chai Phraya Anuchit Chakkrit Phiphatphongsa*; 2) study the trainees' learning achievement in terms of knowledge before and after learning; 3) assess the trainee's practical performance skills in *Chui Chai Phraya Anuchit Chakkrit Phiphatphongsa*; and 4) examine the satisfaction of the trainees towards the training curriculum.

The sample group used in this research consisted of 11 undergraduate students majoring in Khon Ling at the Department of Dance and Music in the Faculty of Fine Arts, Rajamangala University of Technology, Thanyaburi. The training was conducted as a 12-hour workshop over two days during the 2024 academic year.

The results of the research revealed the following: 1) the training curriculum *Chui Chai Phraya Anuchit Chakkrit Phiphatphong* was highly effective, with a mean ($\bar{x}$) of 4.89 and a standard deviation (S.D) of 0.32; 2) the participants showed significantly higher knowledge achievement after the training compared to before, with a statistical significance of .05, and a t-test that yielded a t-value of 20.49; 3) the participants had a very high level of practical skills, with a mean score of 19.86 and a standard deviation of 0.45; and 4) the participants expressed the highest level of satisfaction with the training course. Overall satisfaction with the course was rated at the highest level, with a mean score of 4.89 and a standard deviation of 0.14.

When analyzed according to each individual aspect, satisfaction remained at the highest level across all categories.

Keywords : training curriculum, Chui Chai Phraya Anuchit Chakkrit Phiphatphongsa, knowledge achievement, practical skills achievement

บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เดิมมีชื่อว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีให้การศึกษาทางด้านอาชีพทั้งระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี และประกาศนียบัตรชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2531 ได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” และภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง เพื่อรองรับผู้เรียนจากสายอาชีพ วิทยาลัยชุมชน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการจัดการศึกษาเชิงปฏิบัติในระดับปริญญาตรี โท และเอก มหาวิทยาลัยทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลิตบัณฑิตที่เน้นการปฏิบัติ การจัดการศึกษาวิชาชีพ บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คือ “ผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands On)”

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่ง เป็นแผนระยะยาว 20 ปีเพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนาการศึกษา โดยมีการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาสภาวะการณ์ และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

ทั้งด้านความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และ โลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมยุค 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2560, น.1)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน สถานศึกษา โดยหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมาตรฐาน การเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่นในการออกแบบ หลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมาย เดียวกันมิได้มีการกำหนดหรือจัดลำดับขั้นตอนที่แน่นอนขึ้นอยู่กับเหตุผล วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของแต่ละบริบท (กระทรวงศึกษาธิการ , 2553, น. 3)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาสายศิลปกรรมในระดับปริญญาตรี มุ่งเน้นส่งเสริมการเชื่อมโยงสหวิทยาการผ่านหลักสูตรแกนกลาง ผลิตรัฟพยากรบุคคลทางศิลปกรรม ส่งเสริม ความเข้าใจทางวัฒนธรรมและการใช้เหตุผลทางจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมอย่างรอบคอบกับ มุมมองที่หลากหลาย เมื่อเรียนจบหลักสูตรนักศึกษาสามารถสร้างรากฐานที่รองรับการศึกษาเฉพาะทางใน อนาคตในสาขาวิชาเอกที่ตนเลือก สามารถประกอบอาชีพและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ

ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ มุ่งเน้นการผลิตครูนักปฏิบัติการมืออาชีพที่มีความเป็นเลิศทางด้านความรู้ ทักษะ และความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี และขับร้อง ทั้งไทยและสากลในการอนุรักษ์ ประยุกต์ และ สร้างสรรค์ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ ดนตรี และขับร้อง ทั้งไทยและสากล โดยบูรณาการกับหลักวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่สู่สังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งภาควิชานาฏดุริยางค ศิลป์มีหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งสิ้น 3 หลักสูตร คือหลักสูตรนาฏศิลป์ไทยศึกษา หลักสูตรดนตรีคีตศิลป์ไทย ศึกษา และหลักสูตรดนตรีคีตศิลป์สากลศึกษา ที่มุ่งเน้นการผลิตครูนักปฏิบัติการมืออาชีพที่มีความเป็นเลิศ ทางด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ในการอนุรักษ์ ประยุกต์ และสร้างสรรค์ ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยบูรณาการกับหลักวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่สู่สังคม โดย ยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยประกอบ ไปด้วย 5 วิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกละครพระ วิชาเอกละครนาง วิชาเอกโขนพระ วิชาเอกโขนยักษ์ และวิชาเอก โขนลิง ที่มุ่งเน้นทักษะปฏิบัติในแต่ละตัวละคร ให้นักศึกษาที่เลือกเรียนในวิชาเอกนั้นๆ มีความรู้ ความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ไทยเฉพาะตัวละคร ทั้งการรำเดี่ยว รำคู่ และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน และสามารถนำความรู้ และทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ในอนาคต

ในรายวิชารำเดี่ยว-รำคู่ เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติท่ารำที่แสดงถึง ความสามารถในการรำเดี่ยวหรือรำคู่ของตัวละครที่มีบทบาทเป็นตัวเอกหรือตัวพระเอกซึ่งจะปรากฏในการ แสดงโขนหรือละครที่มีการแสดงเป็นชุดเป็นตอน จากการศึกษาสาระในรายวิชารำเดี่ยว-รำคู่ระดับปริญญาตรี

ชั้นปีที่ 3 ได้พบว่ายังไม่มี การแสดง “ฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา” ในหลักสูตร ประกอบกับชุดการแสดงดังกล่าวเป็นชุดที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากนายประสิทธิ์ ปิ่นแก้ว ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง สาขาโขน(ลิง) ปีพุทธศักราช 2554 โดยได้สร้างสรรค์ชุดการแสดงดังกล่าวขึ้นในรูปแบบของงานวิจัยสร้างสรรค์และได้นำการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา เข้าร่วมประกวดงานวิจัยในงาน RMUTT Research and innovation fair for sustainable change 2023 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นับว่าเป็นศิลปะการแสดงที่มีลีลากระบวนท่ารำโขนลิงที่สง่างาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างสรรค์กระบวนท่ารำและได้รับการปรับปรุงกระบวนท่ารำจากนายกิตติพงษ์ ไตรพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย (โขนลิง) ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของนายประสิทธิ์ ปิ่นแก้ว โดยใช้หลักการวิจัยสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์มาเป็นองค์ความรู้และสื่อการสอนการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา และเป็นการต่อยอดทางด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย โขนลิง ประเภทรำเดี่ยว เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยโขนลิงให้สูงขึ้น แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดของระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ในระบบหน่วยกิต ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการนำไปสอนเพิ่มเติมโดยใช้เวลาในรายวิชา รำเดี่ยว-รำคู่ได้ ผู้วิจัยจึงนำการแสดงนี้มาถ่ายทอดท่ารำผ่านการจัดโครงการฝึกอบรมการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศาให้กับนักศึกษาและเยาวชนที่สนใจ โดยการจัดในรูปแบบการฝึกอบรม

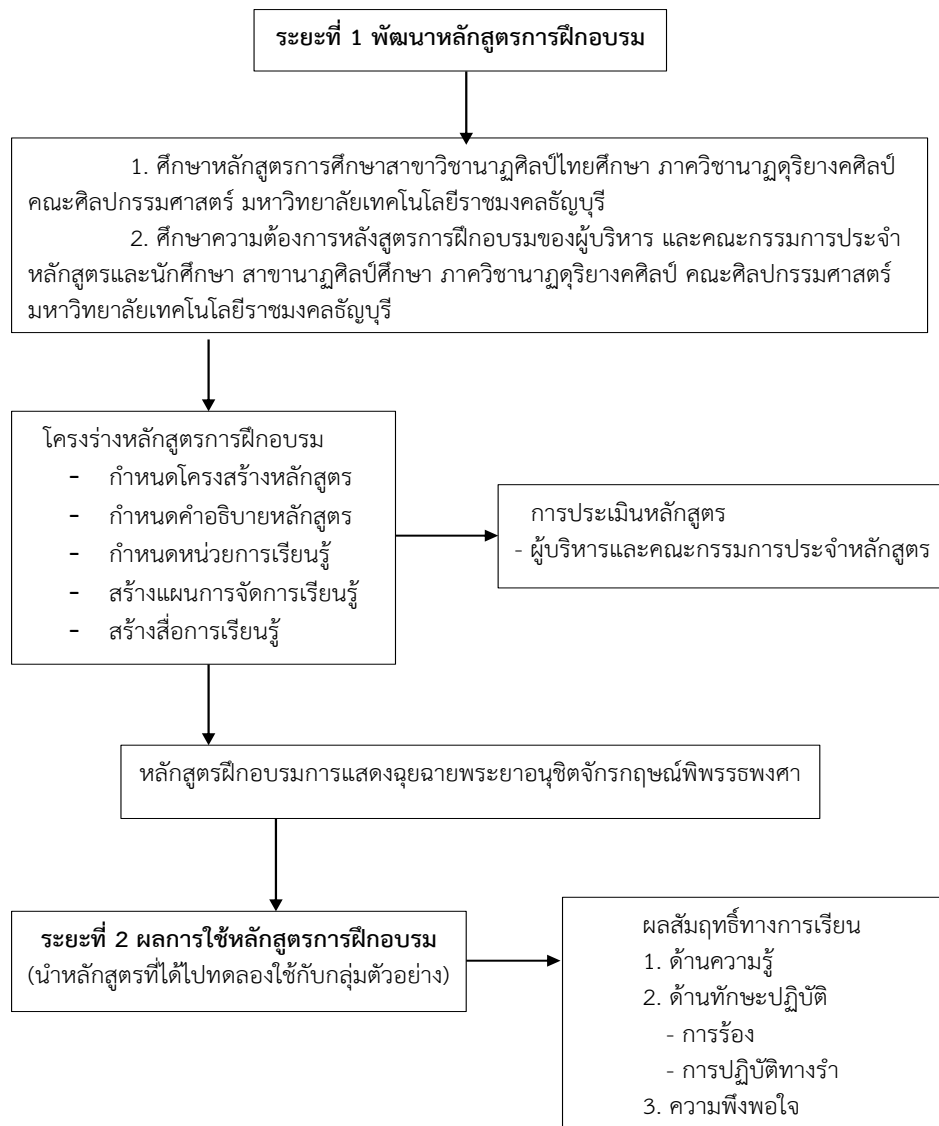
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา เพื่อเสริมความรู้และทักษะปฏิบัติการรำเดี่ยว ให้แก่นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา วิชาเอกโขนลิงทุกชั้นปี รวมไปถึงเยาวชนทั่วไปที่มีความสนใจ ให้มีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยโขนลิงและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในวิชาชีพครูนาฏศิลป์จนสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นทั้งในระบบและนอกระบบได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ การแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉายฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

หมายเหตุ. จากการรอบแนวคิดของการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงอุบายพระยาอนุชิต จักรกฤษณ์พิพรรธพงศา โดย โสฬส มงคลประเสริฐ สนวนลิสิทธิ์ 2568 โดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1. สำรวจความต้องการผู้บริหารและคณาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา วิชาเอกโขนลิง ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงอุบายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนฤฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศาโดยใช้แบบประเมิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้บริหาร ภาควิชานาฏดุยาคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

1. ดำเนินการจัดฝึกอบรมการแสดงนฤฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา ใช้เวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 14-15 กันยายน 2567 วันละ 6 ชั่วโมง เป็นระยะเวลารวม 12 ชั่วโมง
2. ดำเนินการสอนตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรม 5 แผน
3. ประเมินด้านความรู้และการประเมินการปฏิบัติทำระหว่างการอบรมสอดคล้องตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรม ดังนี้

1) แบบประเมินทางด้านความรู้ ใช้แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง ความรู้การแสดงนฤฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ระหว่างการอบรมด้วยแบบการประเมิน 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำเพลงนฤฉาย ตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 รำ เต้น ทำรำนฤฉาย

ฉบับที่ 2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำเพลงแม่ศรี ตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3 เยื้องกราย เพลงแม่ศรี

ฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำเพลงพญาเดิน ตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4 ลีลาทำรำพญาเดิน เพลงพญาเดิน

ฉบับที่ 4 แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำนำเสนอการแสดง ตามแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5 เนิ่นฉายเช่นพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา

3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้เข้าฝึกอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนฤฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา

4) นำผลการประเมินกิจกรรมการฝึกอบรม และการประเมินความพึงพอใจตามหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนฤฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1. วิเคราะห์แบบสำรวจความต้องการคณาจารย์ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา เพื่อหาค่าสถิติ โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วมาเทียบกับเกณฑ์

2. ศึกษาเนื้อหาสาระการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา เกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง องค์ประกอบการแสดง ได้แก่ บทร้อง เครื่องดนตรี การแต่งกาย ท่ารำและโอกาสที่แสดง แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เรียบเรียงเป็นสาระความรู้ในแผนกกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1

3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพ

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา ก่อนเรียนและหลังเรียน t-test

2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ การแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยใช้สถิติค่าร้อยละ นำค่าคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ

3. วิเคราะห์ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) จากการตอบแบบสอบถาม

1.2 การวิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับจากการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลัง สองของค่าเบี่ยงเบน (เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย) มีสัญลักษณ์หลายแบบ

1.3 การวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติที่นิยมใช้มาก เป็นการ เปรียบเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruency: IOC)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ผลประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยใช้สถิติ หาค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทดสอบก่อนและหลังเรียนของการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมการแสดงอุยฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยใช้สูตร (t-test Dependent Samples)

3.3 การวิเคราะห์ผลคะแนนทางด้านทักษะปฏิบัติ ใช้ค่าสถิติร้อยละโดยคำนวณ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้สถิติ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 น. 70-126)

4. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล

ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้แนวทางในการสร้างแบบสอบถามความเหมาะสมเป็นแบบ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 63-64) โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

ค่าคะแนน	5	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนน	4	หมายถึง	มาก
ค่าคะแนน	3	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าคะแนน	2	หมายถึง	น้อย
ค่าคะแนน	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

นำผลจากการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์โดยใช้เกณฑ์การประเมินและการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, น. 63-64)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	เครื่องมือมีคุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	เครื่องมือมีคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	เครื่องมือมีคุณภาพปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	เครื่องมือมีคุณภาพน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	เครื่องมือมีคุณภาพน้อยที่สุด

การวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาความ สอดคล้องระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC) ระหว่างจุดประสงค์เนื้อหาและ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549, น. 177) โดยทำแบบสำรวจรายการให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ข้อความในแต่ละข้อ โดยกำหนดคะแนนการพิจารณา ดังนี้

- 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

0 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องระหว่าง
จุดประสงค์กับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกัน
ระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขอบเขตของค่าความยากง่าย (P) และการแปลความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

0.81 – 1.00	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก
0.61 – 0.80	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย (ใช้ได้)
0.41 – 0.60	เป็นข้อสอบที่ยากง่ายพอเหมาะ (ดี)
0.21 – 0.40	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก (ใช้ได้)
0.00 – 0.20	เป็นข้อสอบที่ยากมาก

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้เข้าร่วมฝึกอบรมที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรมการแสดงถวายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีการกำหนดเกณฑ์การ
ประเมิน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

วิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงถวายพระ
ยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรษพงศา โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์ระดับความ
พึงพอใจในการเรียนรู้ของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำแนก 5 ระดับ
ที่จำแนกไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 82-84,121)

ค่าเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจ

4.51-5.00	คะแนน	มากที่สุด
3.51-4.50	คะแนน	มาก
2.51-3.50	คะแนน	ปานกลาง
1.51-2.50	คะแนน	น้อย
1.00-1.50	คะแนน	น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ได้พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธ พงศา มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.32

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดง นุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้พบว่า ผู้เข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมการแสดง นุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรม แสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า $t = 20.490$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 94 ด้านความรู้หลังเรียน จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธ พงศา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดง นุชาลัยพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ได้พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ 4 กิจกรรม ได้คะแนนโดยรวมในระดับดีมาก คะแนนรวม 79.46 คะแนน จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน คิด เป็นร้อยละ 99.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.808 เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่มีค่าคะแนนสูงสุด มี 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 4 ลีลาท่ารำเพลงพญาเดิน และ กิจกรรมที่ 5 เนิ่นฉายเช่นพระยาอนุชิต อยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเท่ากับ 20.00 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.000 รองลงมา คือ กิจกรรมที่ 2 รำเต้นท่ารำนุชาลัย และกิจกรรมที่ 3 เยื้อง กรายรำแม่ศรี โดยมีคะแนนเท่ากัน กิจกรรมละ 19.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.904 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 19.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.452 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัยพระยา อนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

ได้พบว่า ผู้อบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชาลัย พระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.144 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้พบว่า มีความ พึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.162 รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.135 ด้านสื่อการสอน มี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.208 และต่ำที่สุด คือ ด้านการ ชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.259 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้พบว่า

4.1 ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.259 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด ได้แก่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมการแสดงฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 และการนำเข้าสู่บทเรียนของการฝึกอบรมมีความน่าสนใจ การกำหนดระยะเวลาในการจัดโครงการฝึกอบรม และการดำเนินโครงการเป็นไปตามที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 ตามลำดับ

4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.135 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการเตรียมการฝึกอบรมการแสดงฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา และกิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 รองลงมา คือ ใช้วิธีการสอนและกิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องตามศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม เนื้อหาในการฝึกอบรมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดระยะเวลาในแต่ละกิจกรรมฝึกอบรมมีความเหมาะสม และกิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 และต่ำที่สุด คือ กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะปฏิบัติการรำเดี่ยว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.467 ตามลำดับ

4.3 ด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.208 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ใช้สื่อการสอน หรืออุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมสอดคล้องตามเนื้อหาสาระ สื่อการสอน หรืออุปกรณ์พอเพียงต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการฝึกอบรม และประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อเทคโนโลยีในการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 รองลงมา คือ สื่อการสอน หรืออุปกรณ์ เสริมสร้างความเข้าใจในการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 และต่ำที่สุด คือ สื่อการสอน หรืออุปกรณ์ ดึงดูดความสนใจผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.467 ตามลำดับ

4.4 ด้านการวัดประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.162 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และระบบการวัดและประเมินผลโปร่งใสตรวจสอบได้ตามเวลา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 และต่ำที่สุด คือ วิธีการประเมินผลการเรียนชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมการแสดง ดุริยางคกรรมพิธีการกฤษฎีกาพิธีการพวงศ

หลักสูตรฝึกอบรมดุริยางคกรรมพิธีการกฤษฎีกาพิธีการพวงศมีประสิทธิภาพ ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรมีความครอบคลุมและละเอียด ซึ่งการฝึกอบรมเน้น ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงท่วงท่า การรำที่มีความละเอียดอ่อน และมีการถ่ายทอดความรู้ในทุกองค์ประกอบ ของชุดการแสดง เช่น การ เคลื่อนไหว การแสดงอารมณ์ผ่านท่าทาง และความหมายทางวัฒนธรรมของ การแสดงชุดนี้อย่างละเอียด ทำให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งครูผู้สอนมีความ เชี่ยวชาญ หากการมีครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ ในนาฏศิลป์ไทยและเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับท่วงท่าของการ แสดงชุดดุริยางคกรรม ทำให้ผู้เรียนได้รับการแนะนำที่ถูกต้อง รวมถึงสามารถตอบคำถามและแก้ไขข้อผิดพลาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมความ เข้าใจได้อย่างง่าย โดยหลักสูตร อาจใช้เทคนิคการสอนที่มีการปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การใช้เทคนิค การอธิบายที่เข้าใจง่าย การสาธิต และการเรียนรู้จากการทำจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้ ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ตาลสุก (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตร นาฏศิลป์ สร้างสรรค์ ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยมี ระเบียบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบแผนรองรับภายในวิทยการ เชิงปริมาณ เป็นหลัก ซึ่งตัววิจัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ตามแนว ทางการจัดการศึกษา เชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 2) เพื่อประเมินประสิทธิผล ของหลักสูตรฯ โดยศึกษา ผลสัมฤทธิ์วิชานาฏศิลป์ของนักเรียนที่มีความสามารถพื้นฐานและการปฏิบัติ ท่ารำของนักเรียนที่มีพื้นฐาน ต่างกัน ร่วมกับการศึกษาพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ งานด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน และศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฯ กระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การ วิจัยการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการออกแบบและพัฒนา หลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยและการนำ หลักสูตรไปทดลองใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตร และ การขยายผลการใช้หลักสูตร จะเห็นจากการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ตามแนวทางการจัดการศึกษา เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่พัฒนามีประสิทธิโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) ผลการใช้ หลักสูตรพบว่า ผลสัมฤทธิ์วิชานาฏศิลป์ของนักเรียนมีความสามารถพื้นฐานโดยรวมอยู่ระดับดี โดย ความสามารถ ในการปฏิบัติท่ารำของนักเรียนมีพื้นฐานต่างกันและมีการพัฒนาสูงขึ้น การสร้างสรรคงานด้าน นาฏศิลป์ ของนักเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรค่อนข้างดีมาก

2. ผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดงดุริยางคกรรมพิธีการกฤษฎีกาพิธีการพวงศ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้หลังเรียน จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดงดุริยางคกรรมพิธีการกฤษฎีกาพิธีการพวงศ สูงกว่าหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก เนื้อหา

หลักสูตรที่ถูกออกแบบอย่างเป็นระบบ โดยหลักสูตรมีการจัดระเบียบความรู้ที่เป็นระบบและมี การลำดับ ขั้นตอนอย่างชัดเจน เนื้อหาครอบคลุมทฤษฎีและปฏิบัติที่จำเป็นต่อการเรียนรู้การแสดง นาฏศิลป์ชุดนี้ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และจดจำท่วงท่ารวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดี การใช้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนอาจใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การอธิบาย อย่างชัดเจน การสาธิต และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ เช่น การใช้วีดีโอการแสดง 97 ตัวอย่างหรือการฝึกท่าทางทีละขั้นตอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ ผู้เรียนสามารถปรับปรุงทักษะและความรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การประเมินเป็นระยะยัง ทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง จึงสามารถพัฒนาต่อไปได้ อีกทั้งมีการ การ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อม เช่น มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการแสดง การ ใช้เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์เสริมที่สมบูรณ์สิ่งเหล่านี้ช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้และทำให้การ ฝึกปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง (2559) ได้ศึกษาเรื่องการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนา และศึกษา ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ โดยผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลจุดมุ่งหมาย เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรม การฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์และ การวัดและประเมินผล โดย เนื้อหาการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (สาระดนตรี) หน่วยที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทาง ด้านดนตรี และหน่วยที่ 3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อ การจัดการ เรียนรู้ในห้องเรียน 2) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 จากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญกลุ่ม พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตร ฝึกอบรมที่ดีมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความ ต้องการของกลุ่มตัวอย่าง และเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้จริง ส่วน ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของ หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตร ฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับดีมาก และมีความสอดคล้องกันทุก ประเด็น

3. ผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการแสดง อยุธยาพระยา อนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

ได้พบว่า ผู้เข้าอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติโดยรวมในระดับดีมาก ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะหลักสูตรฝึกอบรมได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีการจัดลำดับเนื้อหา ที่เป็นระบบ มี ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ชัดเจน และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนา ทักษะปฏิบัติใน นาฏศิลป์ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นการฝึกฝนจริงใน การแสดงนาฏศิลป์ ผู้เรียนได้ปฏิบัติท่าทาง การเคลื่อนไหว และการแสดงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิด การพัฒนาทักษะปฏิบัติ

อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การได้ฝึกปฏิบัติภายใต้การดูแลของผู้สอนที่มี ประสบการณ์ยิ่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล อีกทั้งการมีระบบการประเมินผลที่สม่ำเสมอ เช่น การให้คำแนะนำ การสาธิตแก้ไข และการประเมินผลในระหว่างการฝึกอบรม ช่วยให้ผู้เรียนสามารถ ปรับปรุงและพัฒนาตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร กัณหา (2567) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังอบรม 3) ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะปฏิบัติชุดรำโทนของดีโคราชและ 4) ศึกษาความพึงพอใจของ 98 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมาที่มีต่อหลักสูตรอบรมชุดรำโทน ของดีโคราช โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช 2) แผนกิจกรรม การฝึกอบรม 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของ หลักสูตร 5) แบบประเมินความพึงพอใจทางสถิติ โดยหลักสูตรฝึกอบรมเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่มุ่ง พัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อ ร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง ทักษะการร้องเพลง ทักษะการ ดีโตนและทักษะการปฏิบัติทำรำโทนของดีโคราช ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาหลักสูตรการอบรมนี้ ประกอบด้วย 1 หน่วย 5 กิจกรรม ใช้เวลาในการฝึกอบรม 12 ชั่วโมง และมีการวัดประเมินผลหลักจาก การฝึกอบรมเสร็จสิ้น โดยผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชที่พัฒนาและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะปฏิบัติโดยรวมในระดับดี มาก 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กิจกรรมที่ 4 สืบทอดรำ เพลงพญาเดิน และกิจกรรมที่ 5 เติดยายเช่นพระยาอนุชิต อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมทั้งสองนี้มีความเฉพาะเจาะจงในด้านของทำรำ ซึ่งเป็นทำรำที่มีลำดับและจังหวะชัดเจน เช่น "พญาเดิน" ที่เน้นการเคลื่อนไหวสง่างามตามแบบฉบับของพระยา หรือ "เติดยายเช่นพระยาอนุชิต" ที่เน้นทำรำอ่อนช้อยและการแสดงออกถึงความสูงส่งและความสง่างาม ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ และฝึกฝนได้อย่างมีระบบ ทำให้การเรียนรู้และพัฒนาทักษะเป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งสืบทอดรำ ในเพลงพญาเดินและเติดยายเช่นพระยาอนุชิตมีความเป็นเอกลักษณ์ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำและ ปฏิบัติตามได้ง่าย การมีโครงสร้างทำรำที่ชัดเจนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะ ท่วงท่า และความต่อเนื่อง ของการเคลื่อนไหวได้ง่ายขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร เชื้อพันธ์ (2547 , น. 59) ที่กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบหรือชุดของข้อสอบที่ใช้วัดความสำเร็จหรือความสามารถในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนว่าผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ เพียงใด เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ หลักสูตรฝึกอบรม กาแสดงอุยฉายพระยาอนุชิต จักรกฤษณ์พิพรรธพงศาพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้าน วิทยาการ ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการ

อบรม โดยเฉลี่ยในส่วนนี้ เท่ากับ 4.87 ทั้งสองด้าน ในด้านของ หลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ย 4.85 ทั้งสองด้าน

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุชิตพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา

ได้พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการชูดนุชิตพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์ พิพรรธพงศา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในหลักสูตรมีความรู้และ ความชำนาญสูง ในนาฏศิลป์ไทย โดยเฉพาะในชุดรำเดี่ยว "นุชิต" ทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาคุณภาพ ชัดเจน และเข้าใจง่าย นอกจากนี้การที่ครูผู้สอนสามารถให้คำแนะนำอย่างเป็นระบบ และแสดงตัวอย่าง 99 อย่างละเอียด ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า อีกทั้งหลักสูตรนี้นำเสนอการแสดงที่มี ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของนาฏศิลป์ไทยในชุด "นุชิตพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา" ซึ่ง เป็นการแสดงที่มีความงดงามและสื่อถึงวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนมักรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ได้สัมผัสถึง คุณค่าทางศิลปะที่มีความหมาย และทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นไทย การได้รับคำแนะนำและการ ประเมินผลที่ตรงจุดจากครูผู้สอน ไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะได้ แต่ยังทำให้รู้สึกว่าได้ได้รับความใส่ใจจากผู้สอน ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา ไตรกระโทก (2565) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยรวมในระดับ มากที่สุด และผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนั้นนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้าน ความรู้ อยู่ในระดับดีมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะปฏิบัติ อยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่านักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ในการวิจัยแยกระดับความพึงพอใจไว้ดังนี้

4.1 ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.259 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมการแสดงนุชิตพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 และการนำเข้าสู่บทเรียนของการฝึกอบรมมีความน่าสนใจ การกำหนดระยะเวลาในการจัดโครงการฝึกอบรม และการดำเนินโครงการเป็นไปตามที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 ตามลำดับ

4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.135 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการเตรียมการฝึกอบรมการแสดงนุชิตพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา และกิจกรรมการฝึกอบรม สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 รองลงมา คือ ใช้วิธีการสอนและกิจกรรมการฝึกอบรมคล้อยตามศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม เนื้อหา

ในการฝึกอบรมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดระยะเวลาในแต่ละกิจกรรมฝึกแบบรมมีความเหมาะสม และกิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับอบรมได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 และต่ำที่สุด คือ กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาทักษะปฏิบัติการรำเดี่ยว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.467 ตามลำดับ

4.3 ด้านสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.208 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ใช้สื่อการสอนหรืออุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมสอดคล้องตามเนื้อหาสาระ สื่อการสอน หรืออุปกรณ์พอเพียงต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการฝึกอบรม และประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อเทคโนโลยีในการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 รองลงมา คือ สื่อการสอนหรืออุปกรณ์ เสริมสร้างความเข้าใจในการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 และต่ำที่สุด คือ สื่อการสอนหรืออุปกรณ์ ดึงดูดความสนใจผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.467 ตามลำดับ

4.4 ด้านการวัดประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.162 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และระบบการวัดและประเมินผลโปร่งใสตรวจสอบได้ตามเวลา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.000 รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.302 และต่ำที่สุด คือ วิธีการประเมินผลการเรียนชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.405 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผลการวิจัย

1. ด้านผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงนุญาพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เนื่องจากปัจจุบันการแสดงรำเดี่ยว ในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยโขลงมีจำนวนน้อย ดังนั้น เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการเรียนการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาเอกลักษณ์ของตัวละคร (หนุมาน) ในบทบาทของพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา เพื่อเสริมความรู้และเตรียมการถ่ายทอดทักษะให้แก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา มาพัฒนาเพื่อศักยภาพแก่ผู้เรียน เนื่องจากเป็นการแสดงประเพณีที่ผู้เรียนต้องใช้ทักษะลีลาและความชำนาญเพื่อเอื้อต่อนักเรียนที่มีพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ให้สามารถต่อยอดทักษะปฏิบัติในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรพัฒนาการเรียนรู้ชุดฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา ในรูปแบบนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ฝึกทักษะปฏิบัติทำซ้ำเพื่อให้สามารถศึกษาและพัฒนาตนเองได้
3. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการแสดงฉายพระยาอนุชิตจักรกฤษณ์พิพรรธพงศา เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้นำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะในโอกาสต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.รจนา สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ที่กรุณาให้คำปรึกษาในงานวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ผู้ทำการศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฉวีวรรณ ตาลสุก. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ตามแนวทางการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2550). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. ประสานการพิมพ์ : กาฬสินธุ์.

- พงศธร กัณหา. (2567). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุดร่ำโทนของดีโคราช*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อังคณา โตกระโทก. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. ปริญญานิพนธ์ ปริญญาโท. (วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.